

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 418

Din 13.05.2020

Dosar nr.: 515/2019

Petiția nr.: 3853/04.07.2019

Petentă:

Reclamat: STFC-CFR Călători SA

Obiect: neacordarea, în mod gratuit, a biletelor de călătorie cu trenul

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. SNTFC-CFR Călători SA, cu sediul în Sectorul 1, B-dul Dinicu Golescu, Nr. 38, București

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenta este o persoană cu handicap grav. În data de 25.06.2019 s-a deplasat cu trenul pe distanța Prahova-Brașov. A fost nevoită să plătească biletele deoarece nu deținea biletele de călătorie gratuită eliberate de DGASPC Prahova.

III. Citarea părților

4. În temeiul art. 20 alin. (4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 3853/12.07.2019 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 3986/12.07.2019 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 27.08.2019, ora 11:00.

6. Partea reclamată a depus punct de vedere.

7. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Petenta, persoană cu handicap grav, a dorit să călătorească cu trenul în data de 25.06.2019, pe ruta Prahova-Brașov.

9. Petenta afirmă că, deși ar fi trebuit să primească biletele gratis atât pentru dânsa cât și pentru însoțitor având în vedere handicapul pe care îl are, a fost nevoită să plătească biletele,

pentru că nu ar fi îndeplinit procedurile necesare acordării biletelor gratuite.

10. Petenta menționează că încă nu primise tichetele gratuite pentru a putea circula.

Susținerile părții reclamate

11. Partea reclamată arată că petenta s-a deplasat pe ruta Florești Prahova - Brașov, iar în momentul efectuării călătoriei, aceasta nu era în posesia biletelor de călătorie gratuită, emise de DGASPC Prahova.

12. Pe teritoriul României, transportul persoanelor cu dizabilități este gratuit conform normelor aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1017/2018 care, la art. 1 și art. 16, prevede următoarele:

„Art. 15.(1) Persoanele cu handicap, asistenții personali, respectiv însoțitorii persoanelor cu handicap beneficiază de călătorii gratuite în baza biletelor de călătorie gratuită acordate în temeiul Legii nr. 448/2006, tipărite de către DGASPC cu datele persoanei cu handicap, respectiv ale asistentului personal conform art. 11 alin. (4) lit.f).

Art. 16.(1) La efectuarea unei călătorii dus sau unei călătorii întors, persoana cu handicap, însoțitorul acesteia sau, după caz, asistentul personal va prezenta biletul de călătorie integral operatorului de transport interurban. Este interzis a se detașa una dintre părțile componente de către utilizator.”

13. De asemenea, partea reclamată precizează că eliberarea biletelor gratuite pentru persoane cu handicap s-a făcut în baza cererii petentei din data de 07.07.2019, depusă ulterior efectuării călătoriei.

V. Motivele de fapt și de drept

14. În fapt, Colegiul director reține posibilul refuz al părții reclamate privind acordarea biletelor gratuite pentru deplasarea cu trenul, în condițiile în care petenta este o persoană cu handicap.

15. În drept, sub aspectul incidenței preverilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.(1) din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. (1) al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat

la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

16. Același raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, prevăzută în art. 2 alin. (3) din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct. În situația discriminării indirecte, ne plasăm în câmpul de aplicare al unui criteriu aparent neutru, la prima vedere, ceea ce scoate din discuție un raport de cauzalitate direct, însă în fapt se produce un dezavantaj față de o persoană sau față de un grup de persoane în raport cu o caracteristică sau un criteriu de discriminare interzis. În ceea ce privește existența acestei legături de cauzalitate între tratamentul diferit și criteriul interzis s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Decizia civilă nr. 1530/2009 și Decizia civilă nr. 2758/2009.

17. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

18. De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2 alin(1) deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2 alin. (1), și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

19. Raportat la cele de mai sus, Colegiul director trebuie să analizeze dacă reclamatul i-a încălcat petentei un drept recunoscut de lege în baza unui criteriu interzis. Din sesizare și susținerile părților, se reține că petenta a dorit să călătorească cu trenul pe ruta Florești Prahova- Brașov, în baza biletelor gratuite pentru persoane cu handicap.

20. Criteriul reținut în prezenta cauza este cel de handicap.

21. Din cele relatate de partea reclamată, petenta nu a îndeplinit condițiile stipulate în normele aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1017/2018, care la Art. 15.(1) precizează *„Persoanele cu handicap, asistenții personali, respectiv însoțitorii persoanelor cu handicap beneficiază de călătorii gratuite în baza biletelor de călătorie gratuită acordate în temeiul Legii nr. 448/2006, tipărite de către DGASPC cu datele persoanei cu handicap, respectiv ale asistentului personal conform art. 11 alin. (4) lit.f).*

22. Petenta a înaintat o cerere pentru a beneficia de călătorii gratuite în data de 07.07.2019, iar călătoria a avut loc pe ruta Florești Prahova - Brașov în data de 25.06.2019.

23. În consecință, Colegiul director reține că petenta nu a depus cererea necesară pentru obținerea biletelor gratuite conform prevederilor normelor aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1017/2018.

24. Având în vedere cele de mai sus, Colegiul director constată că în speță nu se încalcă dreptul petentei de a circula cu trenul în baza biletelor gratuite pentru persoane cu handicap, dar petenta nu a depus cererile necesare pentru a putea beneficia de aceste bilete gratuite conform normelor aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1017/2018.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

- 1.** Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, potrivit art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, lipsă drept încălcat.
- 2.** O copie a prezentei hotărâri se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 13.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Data redactării: 03.06.2020

Redactată și motivată: ACF/AA

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.